

Finansinių priemonių portfelis centralizuoto šilumos tiekimo projektams

Lietuvos projektų finansavimo šaltinių, valdymo sprendimų, bendrųjų finansavimo struktūrų ir techninės pagalbos priemonių santrauka, pagrįsta rezultatais

D2.3 – Finansinės priemonių portfelis

2025 m. liepa

GNE FINANCE
Enabling Urban Climate Action

LEI LIETUVOS
ENERGETIKOS
INSTITUTAS

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

- 1. Pagrindinės sąvokos: CAPEX, OPEX ir pajamos**
- 2. Kaip struktūrizuoti ir finansuoti savo projektą**
 - a) Įvadas į finansavimo šaltinius ir valdymo sprendimus*
 - b) Finansavimo šaltinių apžvalga*
 - c) Valdymo sprendimų apžvalga*
 - d) Projekto finansavimo struktūros*
- 3. Finansavimo šaltiniai**
 - a) Negrąžinami finansavimo šaltiniai*
 - b) Grąžinami finansavimo šaltiniai*
- 4. ES teisinės pagalbos priemonės ir kitos susijusios paramos platformos**
- 5. Europos fondų, programų ir kitų paramos platformų tarpusavio sąsajos**
- 6. Pastabos skaitytojui**

1. Pagrindinės sąvokos: CAPEX, OPEX ir pajamos

2. Kaip struktūrizuoti ir finansuoti savo projektą

- a) Įvadas į finansavimo šaltinius ir valdymo sprendimus*
- b) Finansavimo šaltinių apžvalga*
- c) Valdymo sprendimų apžvalga*
- d) Projekto finansavimo struktūros*

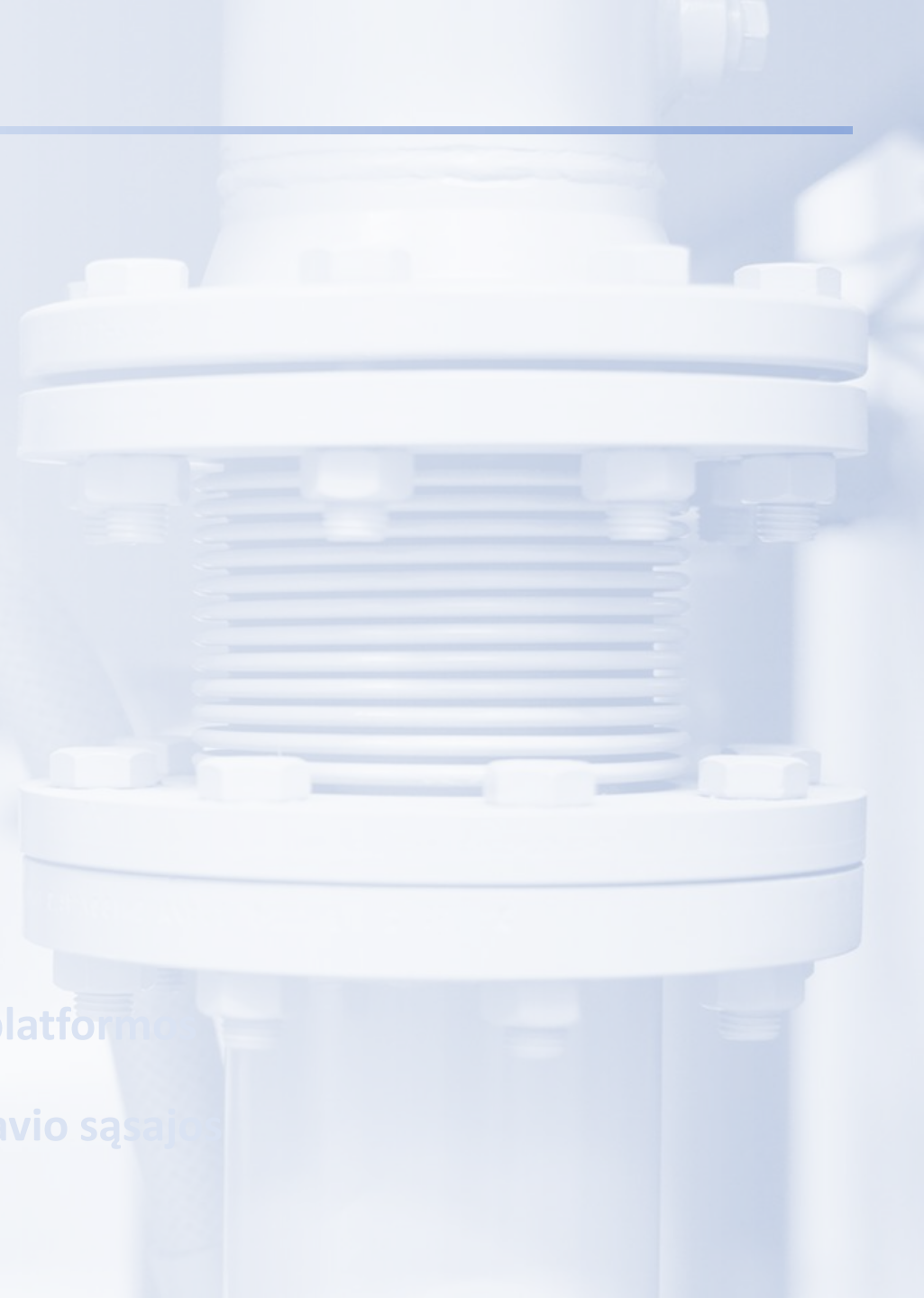
3. Finansavimo šaltiniai

- a) Negrąžinami finansavimo šaltiniai*
- b) Grąžinami finansavimo šaltiniai*

4. ES teisinės pagalbos priemonės ir kitos susijusios paramos platformos

5. Europos fondų, programų ir kitų paramos platformų tarpusavio sąsajos

6. Pastabos skaitytojui

CAPEX

OPEX

Pajamos

- **CAPEX (kapitalo išlaidos)** – tai lėšos, kurias įmonė ar projektas skiria fiziniam turtui, pvz., technologijoms, pastatams, įrangai ar infrastruktūrai, įsigyti, statyti, įrengti, atnaujinti ar prižiūrėti. Tai ilgalaikės investicijos, skirtos turto kokybei gerinti ar jo naudojimo laikui pratęsti. Šios lėšos (finansavimo šaltiniai) paprastai gali **būti įmonės nuosavi finansiniai ištekliai, dotacijos ir subsidijos, dovanos, skolos arba nuosavas kapitalas.**

CAPEX taip pat apima išlaidas, **susijusias su prisijungimu prie tinklo, sistemos bandymais ir reguliavimu, leidimais ir teisinėmis išlaidomis, inžinerinėmis paslaugomis, taip pat nenumatytomis išlaidomis**, patirtomis modernizuojant centralizuotos šilumos tiekimo (CŠT) sistemos objektą.

- **Galimybių ir preliminarios galimybių studijos** paprastai įtraukiami į projekto kapitalo išlaidas, kai jie finansuojami iš projekto biudžeto, neatsižvelgiant į tai, ar šaltinis yra nuosavos lėšos, dotacijos, dovanos, nuosavas kapitalas ar skola.

Tačiau jei šios studijos yra visiškai finansuojamos iš išorės techninės pagalbos, pavyzdžiui, Europos institucijos paramos, ir projektas pats negauna ir nevaldo jokių lėšų, jie neturėtų būti įtraukti į kapitalo išlaidas. Tokiais atvejais jie laikomi išorės natūriniais įnašais, o ne projekto išlaidomis.

CAPEX

OPEX

Pajamos

- **OPEX (veiklos sąnaudos)** – tai nuolatinės išlaidos, kurias įmonė ar organizacija patiria vykdydama kasdieninę veiklą, pvz., energijos išlaidos, šilumos pirkimo išlaidos, kitos komunalinės paslaugos, pastatų nuomos išlaidos, biuro reikmenys, banko mokesčiai ir rinkliavos, periodinės programinės įrangos licencijos, techninė priežiūra ir remontas, atlyginimai, draudimas, apskaitos ir teisinės paslaugos, gautos paslaugos ir kitos reguliarios išlaidos. Tai yra trumpalaikės išlaidos, būtinos verslo ar projekto veiklos tęstinumui užtikrinti.
- **Energijos taupymas turi atsispindėti OPEX kaip projekto energijos sąnaudų sumažėjimas.** Pavyzdžiui, jei energijos sąnaudos prieš įgyvendinimą yra 100 EUR, o numatomas taupymas – 30 EUR, OPEX turėtų apimti 70 EUR energijos sąnaudų eilutę, **atspindinčią tik numatomas sąnaudas po atnaujinimo.**
- **Energijos taupymas sumažina veiklos sąnaudas ir atlaisvina esamus išteklius,** pagerindamas projekto gebėjimą padengti išlaidas ar grąžinti investicijas.

1. Pagrindinės sąvokos: CAPEX, OPEX ir pajamos

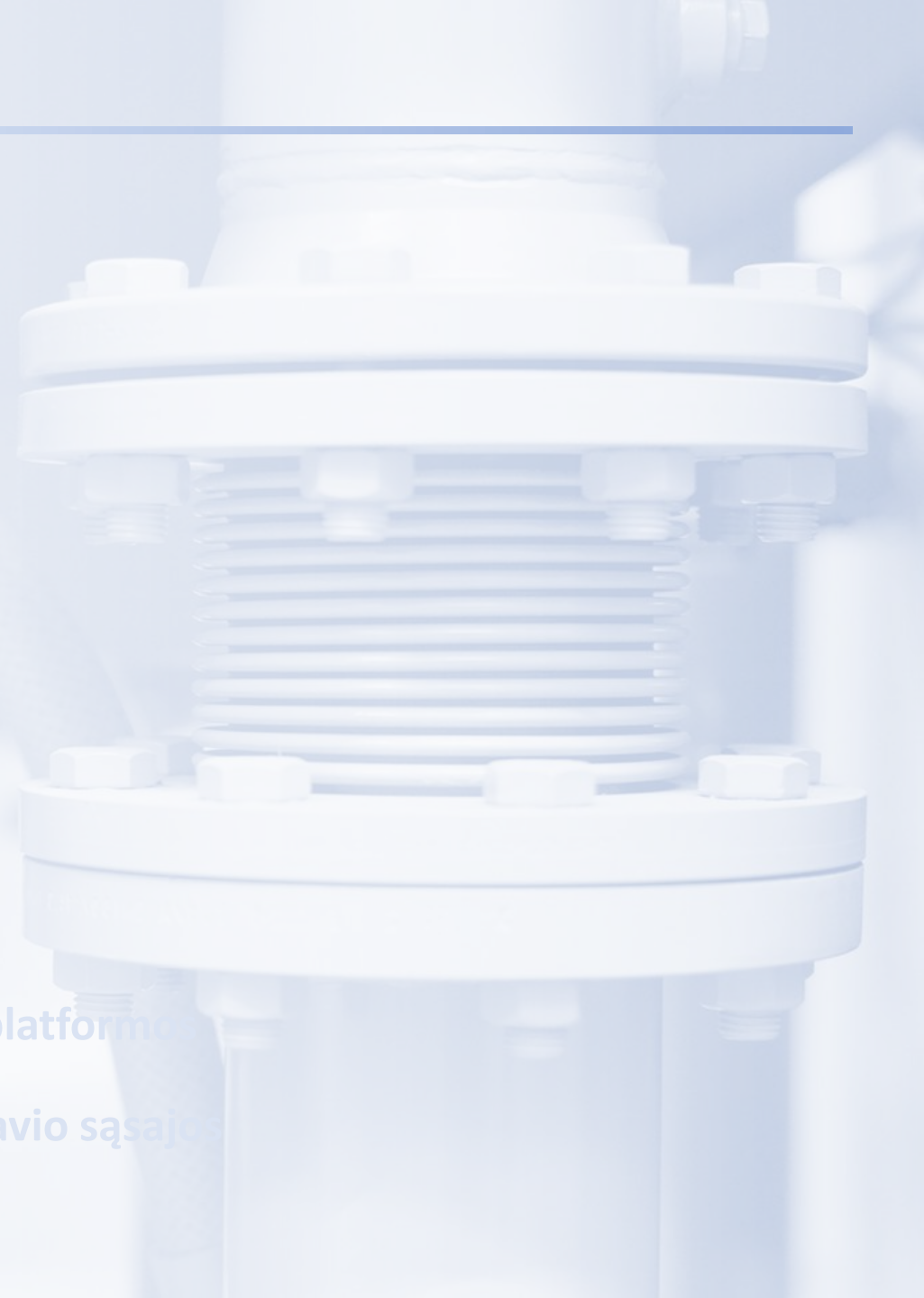
CAPEX

OPEX

Pajamos

- **Pajamos** – tai bendra pinigų suma, kurią **projektas ar organizacija gauna iš savo pagrindinės veiklos ir naudoja veiklos sąnaudoms (OPEX) padengti**, o kai kuriais atvejais – pradinėms investicijoms (**CAPEX**) grąžinti.
- Centralizuoto šilumos tiekimo projektų atveju pajamos gali būti gaunamos iš **šilumos pardavimo, elektros energijos pardavimo, paslaugų mokesčių, vartotojų mokesčių**, taip pat iš kitų pasikartojančių šaltinių, pavyzdžiui, galutinių vartotojų naudojamų aukščiausios kokybės paslaugų, papildomų nuomos mokesčių arba perteklinės energijos pardavimo.
- **Viešuose CŠT arba CŠT gaunančiuose periodinę viešąją finansinę paramą**, savivaldybių ar viešojo biudžeto asignavimai kasdieninei veiklai (OPEX) taip pat gali būti laikomi pajamomis.
- **Energijos taupymas nėra traktuojamas kaip pajamos**, siekiant užtikrinti duomenų ir finansinių rodiklių patikimumą bei pateikti patikimą, nuoseklų ir aiškų vaizdą potencialiems investuotojams ar finansavimo institucijoms.

1. Pagrindinės sąvokos: CAPEX, OPEX ir pajamos
- 2. Kaip struktūrizuoti ir finansuoti savo projektą**
 - a) Įvadas į finansavimo šaltinius ir valdymo sprendimus*
 - b) Finansavimo šaltinių apžvalga*
 - c) Valdybos sprendimų apžvalga*
 - d) Projekto finansavimo struktūros*
- 3. Finansavimo šaltiniai**
 - a) Negrąžinami finansavimo šaltiniai*
 - b) Grąžinami finansavimo šaltiniai*
4. ES teisinės pagalbos priemonės ir kitos susijusios paramos platformos
5. Europos fondų, programų ir kitų paramos platformų tarpusavio sąsajos
6. Pastabos skaitytojui

Finansavimo šaltiniai

- **Tiesioginėms investicijoms** į technologijas, įrangą ir fizinę infrastruktūrą, taip pat į tokius dalykus kaip preliminaros ir išankstinės studijos, **kurie kartu sudaro projekto kapitalo išlaidas**.
- Klasifikuojami pagal jų grąžinimo įsipareigojimų tipą:
 - a) **Negrąžinami finansavimo šaltiniai**, teikiantys finansinius išteklius be grąžinimo įsipareigojimų.
 - b) **Grąžinami finansavimo šaltiniai**, kurie rodo, kad vienaip ar kitaip CŠT privalo grąžinti gautą sumą.

Valdymo sprendimai

- Alternatyvūs **finansavimo ir veiklos modeliai**, kurie, derinant su tokiais finansavimo šaltiniais arba naudojant atskirai, gali sudaryti dalį galutinės projekto finansavimo struktūros.
- Apskritai, sumažina projekto reikalingas **kapitalo išlaidas**.
- Visos susijusios veiklos išlaidos atspindimos **OPEX**, o visos susijusios pajamos, gaunamos iš šių sutarčių, traktuojamos kaip **pajamos**.
- Dažnai įgyvendinama per **viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes (PPP)** ir kuriamos **energetikos paslaugų bendrovių (ESCO)**.
- **Energijos vartojimo efektyvumo sutartys (EPC)** yra dažniausiai pasitaikantis šių projektų sutartinis aspektas.

Finansavimo šaltiniai

Suskirstyta pagal grąžinimo įsipareigojimus

Negrąžinami finansavimo šaltiniai

- Leidžia projektams didinti finansinį tvarumą ir mažina skolą.
- Apima **dotacijas ir dovanas**:
 - **Dotacijos yra subsidijos**, kurias teikia viešieji ar privatūs subjektai, siekdami platesnių socialinių, ekonominių ar aplinkosaugos tikslų.
 - **Dovanos** – tai asmenų ar organizacijų teikiama parama, nesiekiant finansinės naudos. Dovanos kartais siejamos su **visuomenės finansavimu ar bendruomenės finansavimu** viešųjų interesų projektuose.

Grąžinami finansavimo šaltiniai

- Grąžinimas gali būti **įvairių formų**:
 - **Skola**: Finansavimo modeliai, kai CŠT priiima grąžinimo įsipareigojimą, paprastai su palūkanomis, pagal su skolinčiu sutartas sąlygas.
 - **Nuosavas kapitalas**: finansavimo šaltiniai, susiję su investicijomis mainais už nuosavybės dalį, reikalaujantys grąžos, pagrįstos projekto pelningumu, o ne fiksuotais grąžinimais.
 - **Prisitaikanti**: Lanksti finansavimo šaltinių kategorija, kuri gali būti skolos, nuosavo kapitalo ar netgi abiejų formų mišinys.

Negražinami finansavimo šaltiniai	Gražinami finansavimo šaltiniai		
	<u>Paskola</u>	<u>Nuosavas kapitalas</u>	<u>Prisitaikanti</u> (Finansavimo šaltinis gali būti skola ir (arba) nuosavas kapitalas)
Europos fondai ir programos – dotacijos*:	Europos fondai ir programos– Skola:	Akcijų finansavimas	Europos fondai ir programos:
- Sanglaudos politikos fondai – dotacijos ir subsidijos - LIFE programa - Modernizacijos fondas - Atkūrimo ir atsparumo priemonė (RRF) – dotacijos	- Viešojo sektoriaus paskolų programa - Atkūrimo ir atsparumo priemonė (RRF) - skola	Tradicionis nuosavas kapitalas	- Sanglaudos politikos fondai – sektorinės finansinės priemonės - EIB finansavimas - Europos energijos efektyvumo fondas (EEEF) - InvestEU fondas
Nacionalinės ir regioninės savivaldybių dotacijos ir subsidijos	Lengvatinė paskola (paprastai paskolos)		
Dovanos:	Nesubsidijuota paskola:		Privatūs investicijų fondai:
- Klasikinės donanos - Aukomis pagrįstas kolektyvinis finansavimas	- Komercinės paskolos - Kapitalo rinkos paskola - Kolektyvinis skolinimas - Finansinė nuoma - Pirkimas išsimokėtinai		- Skolos ir nuosavo kapitalo fondai - Poveikio fondai - Infrastruktūros fondai - Institucinių investuotojų remiami fondai - Atsinaujinančios lėšos
Bendrijos finansavimas			Tarpinis finansavimas

* Inovacijų fondas ir „Europos horizontas“ šioje srityje neaptariami, nes jų dėmesys sutelktas į pažangias arba labai eksperimentines technologijas.

Valdymo sprendimai

Low2HighDH projekte šiuos finansavimo ir veiklos modelius vadiname „valdymo sprendimais“:

*Kiekvieno modelio aprašymo pabaigoje, pažymėta žalia spalva, nurodoma, ar sprendimas **paprastai** susijęs su išlaidomis vietoje (OPEX) ar generuoja pajamas.*

- **Statyti, eksploatuoti, perduoti (Build Operate Transfer):** modelis, pagal kurį privatus subjektas finansuoja, stato ir eksploatuoja infrastruktūros objektą nustatytą laikotarpį. Paprastai objektas visą laikotarpį priklauso viešajai institucijai arba jai perduodamas sutarties pabaigoje. -> **Pajamos**
- **Statyti, turėti, eksploatuoti, perduoti (Build Own Operate Transfer):** projektų modelis, pagal kurį privatus subjektas finansuoja, stato, valdo ir eksploatuoja turtą nustatytą laikotarpį. Nuosavybės teisė perduodama viešajai institucijai tik sutarties pabaigoje -> **Pajamos**
- **Energijos vartojimo efektyvumo sutartis (Energy Performance Contract):** Veiklos rezultatų pagrįsta sutartis, pagal kurią įmonė įgyvendina energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, finansuojamas iš sutaupytų energijos sąnaudų -> **OPEX***
- **Šilumos siurblio prenumeratos modelis (Heat pump subscription model):** Prenumeratos modelis, pagal kurį vartotojai arba centralizuoto šilumos tiekimo įmonės moka mokestį už šilumos siurblių paslaugas, įskaitant montavimą, techninę priežiūrą ir eksploataciją -> **OPEX**
- **Veiklos nuoma (Operational renting):** Veiklos įrangos nuoma be nuosavybės teisių perdavimo projekto vykdytojui, paprastai įskaitant techninę priežiūrą ir techninę pagalbą -> **OPEX**
- **Veiklos teisių perdavimas (Transfer of Operating Rights):** Modelis, pagal kurį infrastruktūros eksploatavimo teisės perduodamos kitam subjektui, leidžiant jam naudotis infrastruktūra nustatytą laikotarpį, po kurio kontrolė grįžta atgal. Šis teisių perdavimas yra ypač aktualus, kai kitas subjektas įsipareigoja renovuoti, atnaujinti ar modernizuoti dalį savo įrenginių, technologijų ar įrangos -> **OPEX**

* Visos išlaidos laikomos OPEX, kai ESCO išlaiko turto nuosavybės teisę sutarties galiojimo laikotarpiu, o turtas neįtraukiamas į CAPEX. Jei projekto vykdytojas išlaiko turto nuosavybės teisę, jis įtraukiamas į CAPEX; mokėjimai, kuriais kompensuojama investicija, laikomi skolos aptarnavimu, o su eksploatacija susiję mokėjimai laikomi OPEX.

- Centralizuoto šilumos tiekimo objekto atnaujinimo projekto **finansavimo struktūra** priklauso nuo įvairių veiksnių, visų pirma nuo modernizavimo apimties.
- Paprastai ji apima **kelis finansavimo šaltinius** ir gali būti papildyta **viena ar keliomis iš šešių nustatytų valdymo sprendimų**, todėl galima sudaryti milijonus galimų derinių.
- Kai tai apima dotacijų ir finansinių priemonių derinį, tai vadinama **mišriu finansavimu**.
- Kitoje skaidrėje pateikiamas bendras finansavimo struktūrų suskirstymas į dvi pagrindines grupes:
 - **Regresinis finansavimas:** Kreditoriams ar investuotojams gali būti reikalaujama grąžinti paskolą ne tik iš projekto pajamų, bet ir iš platesnio projekto vykdytojo turto ar garantijų. Jei projektas nesukuria pakankamų pajamų, grąžinti paskolą gali būti reikalaujama iš kitų organizacijos išteklių.
 - **Finansavimas be regreso teisės arba su ribota regreso teise:** Grąžinimas apribotas projekto pinigų srautais ir turtu. Ribotos regreso teisės atvejais, esant tam tikroms sąlygoms, gali būti leidžiama iš dalies reikalauti didesnės sumos nei šis turtas. Ši struktūra ypač tinka didelio masto arba didesnės rizikos projektams ir paprastai vadinama **projektų finansavimu**.

2. Kaip struktūrizuoti ir finansuoti savo projektą: Projekto finansavimo struktūros (II/II)

SU TEISĖS GYNIMO SPRENDIMAIS

Atsakomybė apima ne tik projekto pajamas, bet ir organizacijos turtą

SAVO PROJEKTO AR ORGANIZACIJOS EKONOMINIAI IŠTEKLIAI

⊕ (Pasirenkama)

NEGRAŽINAMI FINANSAVIMO ŠALTINIAI

⊕ (Pasirenkama)

GRAŽINAMI FINANSAVIMO ŠALTINIAI (TIK PASKOLA)

arba

GRAŽINAMI FINANSAVIMO ŠALTINIAI (TIK NUOSAVAS KAPITALAS)

arba

GRAŽINAMI FINANSAVIMO ŠALTINIAI (NUOSAVAS KAPITALAS IR PASKOLA)

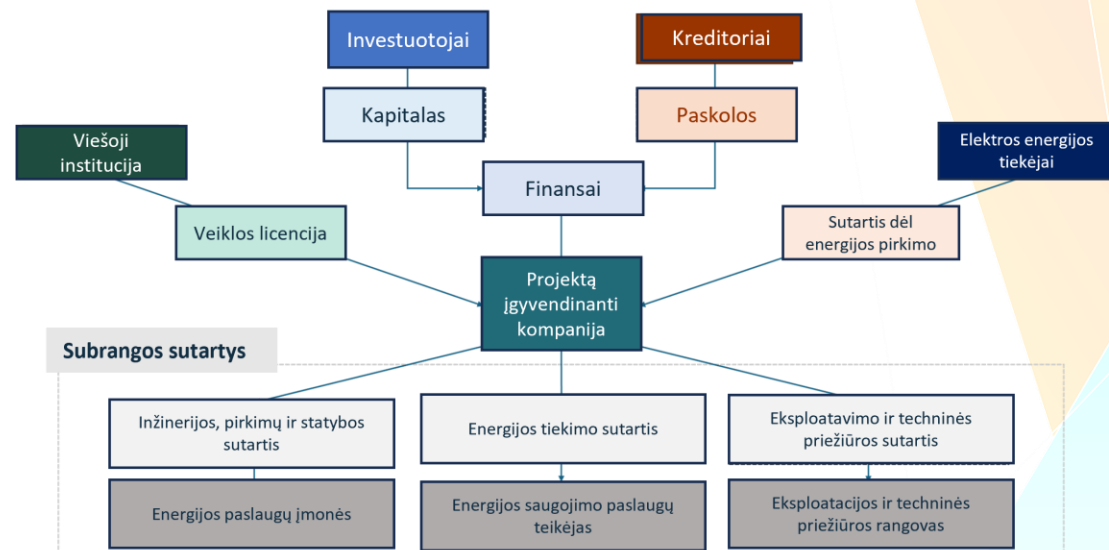
⊕ (Pasirenkama)

Vienas ar keli valdymo sprendimai

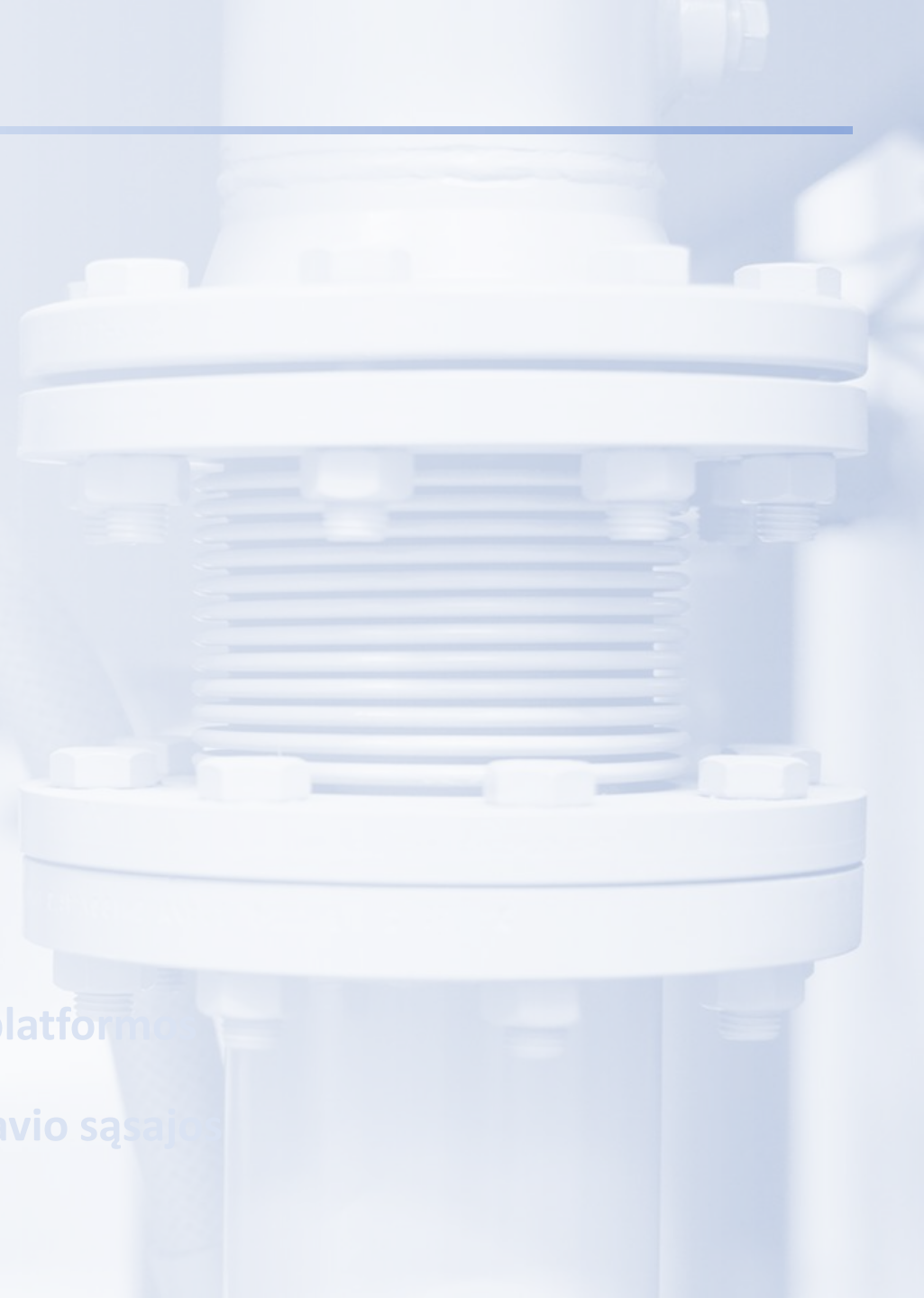
SU NEGRAŽINAMAI ARBA RIBOTOS TEISĖS Į REIKALAVIMUS SPRENDINIAIS

Atsakomybė apsiriboja projekto pajamomis ir turtu

PROJEKTO FINANSAVIMO STRUKTŪRA

1. Pagrindinės sąvokos: CAPEX, OPEX ir pajamos
2. Kaip struktūrizuoti ir finansuoti savo projektą
 - a) Įvadas į finansavimo šaltinius ir valdymo sprendimus
 - b) Finansavimo šaltinių apžvalga
 - c) Valdymo sprendimų apžvalga
 - d) Projekto finansavimo struktūros
3. **Finansavimo šaltiniai**
 - a) *Negrąžinami finansavimo šaltiniai*
 - b) *Grąžinami finansavimo šaltiniai*
4. ES teisinės pagalbos priemonės ir kitos susijusios paramos platformos
5. Europos fondų, programų ir kitų paramos platformų tarpusavio sąsajos
6. Pastabos skaitytojui

L2H 3. Finansavimo šaltiniai: a) Negrąžinami finansavimo šaltiniai (I/VI)

Negrąžinami finansavimo šaltiniai(I/VI)

Europos fondai ir programos – dotacijos (I/III)

ES pavadinimas	Nacionalinis pavadinimas	Valdymo institucija	Tinkami pareiškėjai	CŠT projektų prioritetai	Periodas	Nuorodos
Cohesion Policy Funds - Grants & subsidies	Europos Sąjungos fondų investicijų programa	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Viešosios institucijos, NVO, švietimo ir mokslinių tyrimų įstaigos, privačios įmonės (ypač MVĮ), asociacijos ir kooperatyvai, atstovaujantys bendriems interesams pagrindiniuose sektoriuose.	Tiesioginės investicijos į didelio masto, strategiškai svarbius projektus, kurie skatina nacionalinę ekonominę ir socialinę plėtrą. Žalioji transformacija, skatinanti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą ir centralizuoto šilumos tiekimo, karšto vandens ir vėsinimo tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą. Tvarus ir integruotas miestų ir regionų vystymasis, šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo mažinimas. Remti perėjimą prie žiedinės ir išteklius tausojančios ekonomikos.	2021-2027	https://www.esinvesticijos.lt/kvietimu-sritis/kvietimu-sarasas
Cohesion Policy Funds - Grants & subsidies	Regionų plėtros programa	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Viešosios institucijos, NVO, švietimo ir mokslinių tyrimų įstaigos, privačios įmonės (ypač MVĮ), asociacijos ir kooperatyvai, atstovaujantys bendriems interesams pagrindiniuose sektoriuose.	Tiesioginės investicijos į mažesnius, vietos mastu orientuotus projektus, kurie tenkina konkrečius regiono poreikius. Žalioji infrastruktūra, gerinant jos efektyvumą ir paslaugų tinklus sudėtingose funkcinėse srityse, užtikrinant prieinamumą visiems gyventojams.	2021-2027	Alytaus regiono plėtros taryba Kauno regiono plėtros taryba Klaipėdos regiono plėtros taryba Marijampolės regiono plėtros taryba Panevėžio regiono plėtros taryba Šiaulių regiono plėtros taryba Tauragės regiono plėtros taryba Telšių regiono plėtros taryba Utenos regiono plėtros taryba Vilniaus regiono plėtros taryba

L2H 3. Finansavimo šaltiniai: a) Negrąžinami finansavimo šaltiniai (II/VI)

Negrąžinami finansavimo šaltiniai(II/VI)

Europos fondai ir programos – dotacijos (II/III)

ES pavadinimas	Įgyvendinančioji institucija	Tinkami pareiškėjai	Pagrindinis tikslas/charakteristika	Tinkama paprogramė	CŠT projektų prioritetai	Periodas	Nuoroda
LIFE programa	Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji agentūra (CINEA)	Viešosios institucijos, NVO ir privatūs subjektai, ypač mažos ir vidutinės įmonės.	Skatinti perėjimą prie tvarios, energiją taupančios, atsinaujinančiųs energijos išteklių naudojančios, klimato atžvilgiu neutralios ir atsparios ekonomikos.	Klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie jos (Climate Change Mitigation and Adaptation)	Moksliniai tyrimai ir inovacijos: bandomųjų iniciatyvų, demonstracinių projektų ir geriausios praktikos, kuriais siekiama sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą ir paskatinti ES politikos ir teisės aktų įgyvendinimą, finansavimas (ne fiziniam turtui; tinkama įgyvendinamumo ir techninėms studijoms). Energija iš atsinaujinančių energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumas prisitaikant prie klimato kaitos miestuose ir stiprinant infrastruktūros atsparumą. Vietos valdžios institucijų, vietos agentūrų (miesto suinteresuotųjų šalių) ir NVO vadovaujami projektai. Projektai turi atitikti savivaldybės Tvaraus energetikos ir klimato veiksmų planą (SECAP) ir parodyti suinteresuotųjų šalių įsitraukimą bei informuotumą.	2021-2027	https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/climate-change-mitigation-and-adaptation_en
			Projektai skirstomi į tris kategorijas (<1,5 mln. EUR; 1,5–5 mln. EUR; 5–10 mln. EUR), jiems skiriama iki 60 % bendro finansavimo.	Perėjimas prie švarios energijos (Clean Energy Transition, CET)	Šalinti rinkos kliūtis, trukdančias socialiniam ir ekonominiam perėjimui prie tvarios energijos (ne fiziniam turtui; tinkama įgyvendinamumo ir techninėms studijoms). Iniciatyvos nebūtinai turi apimti bandomuosius ar labai novatoriškus sprendimus, tačiau jos turi apimti bent jau naujas ir modernias išbandytas technologijas. Projektai turi būti pajėgūs pritraukti privačias investicijas. Daugiau dėmesio skiriama piliečių įtraukčiai, ne tik siekiant suderinti jų savivaldybių SECAP, bet ir prisidėti prie energetikos perėjimo politikos formavimo. Sutelkia dėmesį į švarios energijos sprendimų naudojimą vietos ir regionų lygmenyse.	2021-2027	https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/clean-energy-transition_en

L2H 3. Finansavimo šaltiniai: a) Negrąžinami finansavimo šaltiniai (III/VI)

Negrąžinami finansavimo šaltiniai (III/VI)

Europos fondai ir programos – dotacijos (III/III)

ES pavadinimas	Nacionalinis pavadinimas	Įgyvendinančioji institucija	Tinkami pareiškėjai	CŠT projektų prioritetai	Periodas	Nuoroda
Modernizacijos fondas	N/d	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Viešosios institucijos (vietos, regionų ir nacionalinės valdžios institucijos), ESCO, energetikos įmonės, pramonės ir privačiojo sektoriaus subjektai, pelno nesiekiančios organizacijos ir kooperatyvai, finansų įstaigos, bendruomenės ir namų ūkiai.	Tiesioginės investicijos energetikos tikslų siekimui modernizuojant energetikos sistemas. Projektai turi būti skirti prioritetinėms sritims. Projektai turėtų būti orientuoti į atsinaujinančius energijos išteklius, energijos vartojimo efektyvumą, energetikos tinklus ir energijos saugojimą, energetikos lygybę ir (arba) teisingą perėjimą prie atsinaujinančiosios energijos. Investicijų pasiūlymuose turi būti numatytos gerai išvystytos technologijos, o energijos gamyba, išskyrus tam tikrus atvejus, negali būti grindžiama iškastiniu kuru.	2021-2030	https://apvis.apva.lt/paskelbti_kvietimai
Atkūrimo ir atsparumo priemonė (RRF) – dotacijos	Naujos kartos Lietuva	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Viešosios institucijos (vietos ir regionų valdžios institucijos), NVO, švietimo ir mokslinių tyrimų įstaigos, privačios įmonės (ypač MVĮ), taip pat asociacijos ir kooperatyvai, atstovaujantys bendriems interesams pagrindiniuose sektoriuose.	Tiesioginės investicijos, turinčios dvejopą tikslą: stiprinti ekonomikos atsigavimą ir paspartinti perėjimą prie ekologiškos ir skaitmeninės ekonomikos. CŠT projektai turi prisidėti prie bent vieno iš šių ramsčių: Žalioji transformacija: energijos vartojimo efektyvumas, atsinaujinantys energijos ištekliai, prisitaikymas prie klimato kaitos, žiedinė ekonomika. REPowerEU sistema, ypač taikant priemones, kuriomis mažinamos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos. - Pažangus, tvarus ir integracinis augimas. - Socialinė ir teritorinė sanglauda.	2021-2026	https://2021.esinves-ticijos.lt/kvietimu-sritis/kvietimu-sarasas?status%5B%5D=45&submission_to%5Bfrom%5D=&submission_to%5Bto%5D=&ordering=

L2H 3. Finansavimo šaltiniai: a) Negrąžinami finansavimo šaltiniai (IV/VI)

Negrąžinami finansavimo šaltiniai (IV/VI)

Nacionalinės ir regioninės dotacijos bei subsidijos

Iki 2021 m. Lietuva buvo parengusi visiškai valstybės finansuojamas programas arba kvietimus teikti paraiškas, kurie buvo naudingi centralizuoto šilumos tiekimo projektams. Tačiau šiuo metu nėra jokių didelių programų, kurios būtų 100 % finansuojamos iš nacionalinių lėšų, išskyrus unikalų bendro finansavimo mechanizmą, finansuojamą išskirtinai iš nacionalinių išteklių projektams, kurie jau yra remiami pagal LIFE paprogramę.

Nepaisant to, D2.3 dokumente – 5.2 skyriuje pateikiama ankstesnių nacionalinių programų ir (arba) nacionalinių institucijų, skelbiančių kvietimus teikti paraiškas, susijusias su centralizuoto šildymo projektais, santrauka, siekiant informuoti skaitytojus ir pateikti kontekstą, jei šios iniciatyvos būtų atnaujintos arba atsirastų naujos.

ES pavadinimas	Nacionalinis pavadinimas	Įgyvendinančioji institucija	Tinkami pareiškėjai	CŠT projektų prioritetai	Periodas	Nuoroda
LIFE programos bendro finansavimo mechanizmas	Aplinkos ir Klimato politikos programa (LIFE)	Aplinkos ministerija	Viešosios institucijos (vietos, regionų ir nacionalinės valdžios institucijos), ESCO, energetikos įmonės, pramonės ir privačiojo sektoriaus subjektai, pelno nesiekiančios organizacijos ir kooperatyvai, finansų įstaigos, bendruomenės ir namų ūkiai.	Svarbiausias reikalavimas, kad centralizuoto šilumos tiekimo objekto projektas galėtų pretenduoti į šį papildomą finansavimą, yra išankstinis atrinkimas pagal vieną iš LIFE programos paprogramių (Klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie jos, Perėjimas prie švarios energijos). Norint bendrai finansuoti LIFE projektą iš šio šaltinio, būtina iš anksto kreiptis į Aplinkos ministeriją, dar prieš pateikiant projekto paraišką LIFE programai.	2021-2027	https://am.lrv.lt/lt/vaiklos-sritys-1/finansines-programos/es-life-programa/kvietimai-teikti-paraiskas/2025-m-life-kvietimas/

L2H 3. Finansavimo šaltiniai: a) Negrąžinami finansavimo šaltiniai (V/VI)

Negrąžinami finansavimo šaltiniai (V/VI)

Parama			
Instrumento potipis	Apibrėžimas, taikomas CŠT modernizacijai	CŠT projektų prioritetai	Susijusios platformos
Klasikinė parama	Nepakankamai išnaudojamas CŠT modernizacijos finansavimo šaltinis, paprastai savanoriškų įnašų iš asmenų, filantropinių organizacijų, labdaros fondų arba, retkarčiais, aplinkai naudingus projektus remiančių korporacijų forma. Dovanos gali būti gaunamos tiek iš nacionalinių, tiek iš užsienio šaltinių, ypač iš subjektų, kurie orientuoti į tvarumą, klimato kaitos švelninimą ir energijos vartojimo efektyvumą.	Dovanos yra mažiau paplitusios nei dotacijos ar valstybės subsidijos, tačiau gali veiksmingai papildyti kitus finansavimo šaltinius. Jie ypač naudingi nedideliems patobulinimams arba didesnių projektų konkrečioms sudedamosioms dalims, pavyzdžiui, energiją taupančioms technologijoms, bendruomenės įtraukimui arba aplinkos vertinimams. Kai kuriais atvejais jie taip pat gali padėti įvykdyti bendro finansavimo reikalavimus kitoms finansavimo schemoms. Siekiant užsitikrinti pasitikėjimą ir paramą, rekomenduojama užmegzti glaudžius ryšius tarp projekto vadovų ir filantropinių organizacijų ar asmenų.	Nėra nukreipiama per konkrečias platformas.
Parama grįstas kolektyvinis finansavimas	Nors tai ypač populiari konkretiems, trumpalaikiams projektams ar tikslams, tačiau tokiose šalyse kaip Lietuva, šildymo modernizacijos projektų finansavimo kampanijos vis dar yra palyginti retos. Tai leidžia asmenims ar organizacijoms pasinaudoti kolektyvinė minios galia, kad finansuotų idėjas, produktus ar iniciatyvas, apeinant tradicinius finansavimo kanalus. Dovanomis pagrįstas kolektyvinis finansavimas yra viena iš paprasčiausių formų, kai donoriai nesitiki jokios finansinės grąžos ar atlygio.	Nors tai ypač populiari konkretiems, trumpalaikiams projektams ar tikslams, tačiau tokiose šalyse kaip Lietuva, šildymo modernizacijos projektų finansavimo kampanijos vis dar yra palyginti retos. Tai galėtų būti galingas įrankis, padedantis pritraukti plačią aplinką tausančių asmenų ir organizacijų paramą. Surinkti kolektyviniai fondai gali nepadengti visų modernizacijos išlaidų, tačiau gali būti skirti konkrečioms elementams ar bandomosioms iniciatyvoms, kuriose akcentuojami energiją taupančios sprendimai. Sėkmė dažnai priklauso nuo to, ar pabrėžiamas socialinis projekto aspektas. Kampanijos, orientuotos tik į aplinkosaugos naudą, gali turėti sunkumų pritraukiant rėmėjus, ypač iš už vietos bendruomenės ribų.	Lietuviškas: Contribee Europiniai: Chuffed GoFundMe Goteo Oneplanetcrowd

L2H 3. Finansavimo šaltiniai: a) Negrąžinami finansavimo šaltiniai (VI/VI)

Negrąžinami finansavimo šaltiniai (VI/VI)

Bendrijos finansavimas

Apibrėžimas, taikomas CŠT modernizacijai

Bendruomenės finansavimas apima finansinius mechanizmus, kai bendruomenė kolektyviai kaupia išteklius, kad finansuotų projektus, kurie **tiesiogiai naudingi jos nariams**, dažnai struktūrizuotus kaip kooperatyvai ar vietos partnerystės.

Šis finansavimo modelis tinka centralizuoto šilumos tiekimo modernizacijai, kai gyventojai, įmonės ir savivaldybės finansuoja patobulinimus, kurie **duoda ilgalaikės naudos, pavyzdžiui, energijos efektyvumą, mažesnes išlaidas ir aplinkos apsaugą**.

Lietuvoje bendruomenės finansavimas centralizuoto šilumos tiekimo projektams galėtų būti perspektyvus sprendimas.

Bendruomenės finansavimas galėtų padėti **įveikti finansines kliūtis**, leidžiant gyventojams, įmonėms ir net savivaldybėms investuoti į centralizuoto šilumos tiekimo modernizavimą, žinant, kad jų įnašai remia esminę infrastruktūrą, kuri duoda tiesioginės ir ilgalaikės naudos jų bendruomenei.

Susijusios struktūros taip pat galėtų teikti finansavimą **paskolų forma**; tačiau net ir taip, ši galimybė dėl jos sudėtingumo CŠT modernizacijos projektams yra atmesta.

Bendros struktūros

Bendruomenės investavimo modeliai

Kooperatyvai

CŠT projektų akcentai

Šiuose modeliuose gyventojai ir įmonės gali investuoti į CŠT modernizaciją tikėdamiesi **gauti finansinę ar natūrinę grąžą už savo indėlį**.

Pavyzdžiui, dalyviai galėtų gauti naudos iš **sumažintų šildymo išlaidų arba mažesnių tarifų savo namams ar verslui**.

Ši finansavimo forma taip pat suteikia piliečiams **nuosavybės ir atsakomybės už projektą jausmą**, skatindama juos aktyviai remti iniciatyvos sėkmę.

Kooperatyvai leidžia bendruomenės nariams **kolektyviai valdyti ir tvarkyti centralizuoto šilumos tiekimo tinklus**.

Kiekvienas narys prisideda finansiškai ir mainais už tai dalyvauja **sprendimų priėmime bei gauna naudos**.

Šis požiūris ne tik padeda surinkti lėšų, bet ir skatina **bendruomenės įsitraukimą**, nes nariai turi tiesioginę įtaką projekto valdymui.

Kooperatyvai taip pat gali **gauti dotacijas ar viešąsias subsidijas**, kurios gali būti neprieinamos individualiems investuotojams. Vis dėlto, atsižvelgiant į CŠT tinklų nuosavybės struktūrą Lietuvoje, kurią paprastai sudaro viešoji administracija, viešosios įmonės ir, mažesniu mastu, privačios įmonės, ši bendruomenės finansavimo forma būtų atmesta.

3. Finansavimo šaltiniai: b) Grąžinami finansavimo šaltiniai (I/X)

Grąžinami finansavimo šaltiniai – PASKOLA (I/V)

Europos fondai ir programos – Skola

ES pavadinimas	Nacionalinis pavadinimas	Įgyvendinančioji institucija / Valdymo institucija	Tinkami pareiškėjai	CŠT projektų akcentai	Periodas	Nuoroda
Viešojo sektoriaus paskolų programa	N/d	Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji agentūra (CINEA)	Viešieji subjektai, įskaitant teritorines valdžios institucijas ir viešojo sektoriaus įmones.	Tiesioginės investicijos į efektyvias centralizuoto šildymo tinklus. Siūlo lengvatines skolinimo sąlygas, derindama dotacijas ir paskolas, kad padidintų projektų įgyvendinamumą. Teikia tikslinę finansinę paramą socialiniams, aplinkos ir ekonominiams iššūkiams spręsti teritorijose, nurodytose teitoriniuose teisingos pertvarkos planuose: Kaunas, Telšiai ir Šiauliai yra tinkami regionai. Sutelkti dėmesį į projektus, kuriems trūksta pakankamų pajamų šaltinių investicijų išlaidoms padengti. Ši priemonė apima konsultavimo paslaugas pagal InvestEU konsultavimo centrą.	2021-2027	https://cinea.ec.europa.eu/funding-opportunities/calls-proposals/just-transition-mechanism-public-sector-loan-facility-call-proposals_en
Atkūrimo ir atsparumo priemonė (RRF) – paskolos	Naujos kartos Lietuva	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Viešosios institucijos (vietos ir regionų valdžios institucijos), NVO, švietimo ir mokslinių tyrimų įstaigos, privačios įmonės (ypač MVĮ), taip pat asociacijos ir kooperatyvai, atstovaujantys bendriems interesams pagrindiniuose sektoriuose.	Tiesioginės investicijos, turinčios dvejopą tikslą: stiprinti ekonomikos atsigavimą ir paspartinti perėjimą prie ekologiškos ir skaitmeninės ekonomikos. CŠT projektai turi prisidėti prie bent vieno iš šių ramsčių: Žalioji transformacija: energijos vartojimo efektyvumas, energija iš atsinaujinančių išteklių, prisitaikymas prie klimato kaitos, žiedinė ekonomika. REPowerEU sistema, ypač taikant priemones, mažinančias šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą. - Pažangus, tvarus ir integruojantis augimas. - Socialinė ir teritorinė sanglauda.	2021-2026	https://2021.esinvesticijos.lt/kvietimu-sritis/kvietimu-sarasas?status%5B%5D=45&submission_to%5Bfrom%5D=&submission_to%5Bto%5D=&ordering=

Grąžinami finansavimo šaltiniai – PASKOLA (II/V)

Lengvatinė paskola

Bendras aprašymas

Lengvatinė skola – tai finansavimas, suteikiamas žymiai palankesnėmis sąlygomis nei rinkos sąlygos, paprastai pasižymintis **mažesnėmis palūkanų normomis, ilgesniais grąžinimo terminais arba abiem šiais veiksniais kartu.**

Ši **paskolos** forma pirmiausia teikiama siekiant remti projektus, kurie dėl savo rizikos profilio ar plėtros pobūdžio negali pritraukti įprasto komercinio finansavimo.

Lengvatinės paskolos yra vienos iš palankiausių galimybių CŠT projektams, siekiantiems finansuoti **tiesiogines investicijas.**

(Šiame dokumente aprašytos ES lėšos ir programos, pavyzdžiui, Viešojo sektoriaus paskolų priemonė, Atkūrimo ir atsparumo priemonė, Europos energijos efektyvumo fondas arba InvestEU, taip pat gali būti laikomos lengvatinėmis paskolomis).

Atitinkami paskolų tipai CŠT modernizacijai

Lengvatinės paskolos: Paskolos su mažesnėmis nei rinkos palūkanų normomis, ilgesniais terminais ir atidėjimo laikotarpiais, paprastai naudojamos infrastruktūros ir energetikos projektuose.

Nulinės palūkanos paskolos: Skolininkai grąžina tik pagrindinę sumą, taip sumažindami finansinę naštą ir kartu remdami energijos vartojimo efektyvumo ir tvarumo didinimą.

Atidėtų mokėjimų paskolos: Grąžinimas prasideda tik įvykdžius tam tikras sąlygas (pvz., projekto užbaigimas ar pajamų generavimas), idealiai tinka ilgalaikiams renovacijos darbams.

Sąlyginės paskolos: Grąžinimas yra susietas su projekto sėkme arba skolininko pajėgumu; tam tikromis sąlygomis grąžinimas gali būti sumažintas arba atšauktas.

Kintamo atidėjimo laikotarpio paskolos: Siūlomi lankstūs atidėjimo laikotarpiai iki grąžinimo pradžios, suderintus su projekto terminais arba pinigų srautų reikalavimais.

Pirkimo paskolos: Komercinės paskolos, suteiktos lengvatinėmis sąlygomis per donorų subsidijas, kurios sumažina palūkanas ar pagrindinę sumą, leidžia atlikti modernizaciją.

Atitinkamos institucijos, susijusios su lengvatinėmis paskolos sąlygomis

[Investicijos į Lietuvos ekonomiką \(ILTE\)](#): Valstybinė Lietuvos finansų įstaiga, teikianti lengvatines paskolas, garantijas ir rizikos kapitalą energijos vartojimo efektyvumo didinimui ir centralizuoto šilumos tiekimo modernizavimui, suderintam su nacionaliniais klimato tikslais.

[Europos investicijų bankas \(EIB\)](#): ES politikos nuostatas įgyvendinantis kreditorius, teikiantis lengvatines paskolas klimato veiksams, energijos vartojimo efektyvumui ir tvarumo projektams, įskaitant centralizuoto šildymo renovaciją palankiomis paskolos sąlygomis. Atsižvelgiant į šio dokumento svarbą, jam skirta atskira dalis, skirta EIB.

[Europos rekonstrukcijų ir plėtros bankas](#): Sutelkia dėmesį į ekologiškas investicijas Vidurio ir Rytų Europoje, siūlo lengvatines finansavimo sąlygas energiją taupančiai infrastruktūrai ir centralizuoto šildymo sistemų modernizavimui, taikydama ekologiškos ekonomikos perėjimo metodą.

[Šiaurės investicijų bankas](#): Teikia paskolas aplinkos ir produktyvumo didinimo projektams Šiaurės ir Baltijos šalyse. Siūlo lengvatinį finansavimą Lietuvos centralizuoto šildymo projektams, orientuotiems į energijos vartojimo efektyvumą ir atsparumą klimato kaitai.

[Europos Tarybos plėtros bankas](#): Teikia lengvatines paskolas socialiai orientuotai infrastruktūrai, įskaitant miestų plėtrą ir aplinkosaugos projektus. Tinka centralizuoto šilumos tiekimo modernizacijai, turinčiai didelį socialinį ar regioninį poveikį.

Grąžinami finansavimo šaltiniai – PASKOLA (III/V)

Nesubsidijuota paskola (I/III)

Instrumento potipis	Pagrindinės charakteristikos	Amortizacijos rūšys	Atitinkamos institucijos
Komercinės paskolos	Komerciniai bankai ar kitos privačios finansų įstaigos teikia įmonėms, organizacijoms ar privatiems asmenims konkrečioms tikslams, pavyzdžiui, verslo plėtrai, įrangos pirkimui ar projektų vystymui. Šios paskolos priklauso nuo rinkos sąlygų ir yra suteikiamos atsižvelgiant į skolininko grąžinimo pajėgumą ir rizikos profilį. Pagrindinės komercinių/tradicinių banko paskolų charakteristikos yra šios: • Rinkos palūkanų normos: Palūkanų normos nustatomos atsižvelgiant į rinkos sąlygas ir skolininko rizikos profilį. Didesnės rizikos skolininkams taikomos didesnės palūkanų normos. • Konkretūs terminai ir sąlygos: Komercinių paskolų sąlygos skiriasi priklausomai nuo paskolos paskirties ir skolininko grąžinimo galimybių. Grąžinimo terminai paprastai yra trumpesni ir mažiau lankstūs nei lengvatinių paskolų atveju. • Griežti patvirtinimo kriterijai: komercinės paskolas teikiančios institucijos kruopščiai vertina skolininko gebėjimą grąžinti paskolą, analizuodamos pinigų srautus, pajamas ir kredito istoriją. • Nėra subsidijos elemento: komercinės paskolos neteikia palankių sąlygų ar subsidijų; jų tikslas – gauti investicijų grąžą iš palūkanų ir mokesčių. Kiti komercinių paskolų formatai, tokie kaip tipinės paskolos (trumpalaikės, didelėmis palūkanomis) ir sindikuotos paskolos (teikiamos kelių skolininkų), taip pat yra įprasti tam tikrais atvejais, pavyzdžiui, siekiant padengti statybos išlaidas ar finansuoti didelio masto CŠT projektus.	Prancūziškas amortizacijos modelis (standartinis grąžinimo grafikas): pagal šią struktūrą paskolos grąžinimas vykdomas reguliariais įnašais (pagrindinė suma ir palūkanos) per visą paskolos laikotarpį. Ši nuspėjama struktūra gali būti naudinga centralizuoto šilumos tiekimo projektams, kurių pinigų srautai yra stabilūs, nes grąžinimas. Vienkartinė paskola (amerikietiškas amortizavimas): Vienkartinės paskolos atveju periodiškai mokamos tik palūkanos, o pagrindinė suma grąžinama visa paskolos termino pabaigoje. Tokia struktūra gali būti naudinga projektams, kuriems reikia ilgesnio laikotarpio, kad pasiektų visą veiklos pinigų srautą, tačiau ji yra rizikingesnė. Mišri struktūra: abiejų variantų derinys, kai palūkanos mokamos periodiškai, o dalis pagrindinės sumos grąžinama dalimis, o galutinė suma sumokama vienu mokėjimu pabaigoje. Šis metodas suderina valdomą pinigų srautą su galutiniu vienkartinio grąžinimu, dažnai tinka projektams su nevienodais pinigų įplaukiais.	SEB Bankas: SEB Bankas yra viena iš pirmaujančių Lietuvos finansų įstaigų, priklausanti Švedijos SEB grupei. Bankas įgyvendina tvarumo politiką, kuri apima atsinaujinančios energijos ir energijos vartojimo efektyvumo projektų finansavimą. Centralizuoto šilumos tiekimo projektams SEB Bankas siūlo finansinius sprendimus, kurie gali palengvinti energetikos infrastruktūros modernizavimą, prisidėti prie išmetamųjų teršalų mažinimo ir išteklių naudojimo efektyvumo didinimo. Swedbank Lietuva: „Swedbank“ yra dar vienas svarbus Lietuvos bankininkystės sektoriaus dalyvis, didelį dėmesį skiriantis tvarumui. Bankas sukūrė ekologiškus finansinius produktus ir aktyviai finansuoja projektus, skatinančius energijos vartojimo efektyvumą ir švarią energiją. Centralizuoto šilumos tiekimo iniciatyvoms „Swedbank“ gali suteikti finansavimą, kad padėtų pereiti prie tvaresnių ir efektyvesnių šilumos tiekimo sistemų.

Grąžinami finansavimo šaltiniai – PASKOLA (IV/V)

Nesubsidijuota paskola (II/III)

Instrumento potipis	Pagrindinės charakteristikos	Poveikio obligacijų tipai pagal finansinę struktūrą	Poveikio obligacijų rūšys pagal paskirtį
Kapitalo rinkos paskola	Kapitalo rinkos skolos vertybiniai popieriai, paprastai išleidžiami obligacijų forma, naudojami didelio masto projektams, pavyzdžiui, viešojo sektoriaus vykdomiems centralizuoto šilumos tiekimo modernizacijos projektams, finansuoti. Obligacija yra skolos vertybinis popierius, kuriuo emitentas (pvz., vyriausybė ar korporacija) skolinasi lėšas iš investuotojų ir įsipareigoja grąžinti pagrindinę sumą su palūkanomis termino pabaigoje. Dėl sudėtingumo ir išlaidų, susijusių su šiuo finansavimo būdu, jis paprastai labiau tinka regioninėms arba didelėms savivaldybėms. Rengėjai privalo įvertinti vietos reguliavimo sistemas, kad nustatytų tinkamumą ir užtikrintų atitiktį teisės aktams. Poveikio obligacijos yra kapitalo rinkos skolos vertybiniai popieriai, specialiai sukurti siekiant teigiamų socialinių ir (arba) aplinkosaugos rezultatų. CŠT modernizacijai poveikio obligacijos gali būti ypač vertingos, nes jos pritraukia investuotojus, besidominčius tvariais projektais. Poveikio obligacijos gali būti toliau klasifikuojamos pagal jų finansinę struktūrą ir paskirtį.	Poveikio obligacijos yra struktūrizuotos pagal tai, kaip pinigų srautai ir turtas atitinka projektą, leidžiant projekto rėmėjams pasirinkti projekto pajamų srautams tinkamus grąžinimo būdus: • Standartinis pajamų panaudojimas obligacijų atveju: lėšos skiriamos konkrečiam tikslui, o grąžinimo sąlygos nėra tiesiogiai susietos su projekto rezultatais, todėl ši struktūra tinka CŠT projektams, kuriems garantuojamas viešasis finansavimas. • Pajamų obligacijos: ši struktūra, pagrįsta konkrečiomis projekto generuojamomis pajamų srautais (pvz., energijos taupymas įgyvendinus centralizuoto šilumos tiekimo projektą), užtikrina, kad grąžinimas priklausys nuo projekto rezultatų, todėl ji yra patraukli, kai pajamos yra nuspėjamos. • Projekto obligacijos: išleidžiamos atskirai infrastruktūros projektui, o pats projektas yra užstatas. Šio tipo obligacijos leidžia investuotojams tiesiogiai dalyvauti CŠT projekto veikloje, susiedamos grąžinimus su jo generuojamomis pajamomis. • Vertybiniai popieriai: struktūrizuoti pagal projektų grupę, kur šių projektų pajamos naudojamos kaip užstatas. CŠT modernizacijai galima sugrupuoti kelis projektus, kad būtų užtikrintas obligacijų grąžinimas ir diversifikuota investuotojų rizika.	• Žaliosios obligacijos: išduodamos išimtinai projektams, turintiems aiškią naudą aplinkai, pavyzdžiui, energijos vartojimo efektyvumui, energijai iš atsinaujinančių išteklių ir išmetamųjų teršalų mažinimui. Tai puikiai atitinka centralizuoto šilumos tiekimo sistemos modernizacijos projektų aplinkosaugos tikslus, kurie orientuoti į anglies dioksido išmetimo mažinimą ir energijos vartojimo efektyvumo didinimą. Projektai, siekiantys gauti žaliųjų obligacijų finansavimą, turėtų įrodyti savo potencialą daryti didelį poveikį aplinkai, pateikti aiškiai apibrėžtus tikslus ir parodyti atitiktį pripažintiems aplinkos standartams, pavyzdžiui, ES taksonomijai. • Socialinio poveikio obligacijos: skirtos projektams, turintiems teigiamą socialinį poveikį, įskaitant naudą pažeidžiamoms bendruomenėms ar gyvenimo sąlygų gerinimą. Nors socialinio poveikio obligacijos rečiau taikomos CŠT projektams, jos gali būti tinkamos, kai projektas turi stiprų socialinį komponentą. • Tvarumo obligacijos: Derindamos ekologinius ir socialinius tikslus, tvarumo obligacijos yra idealios CŠT projektams, kurie apima aplinkos ir socialinius tikslus. Pavyzdžiui, CŠT modernizacija nepakankamai aptarnaujamose regionuose gali būti tinkamos tvarumo obligacijoms, jei jos taip pat sukuria darbo vietas, yra skirtos socialiai remtiniams gyventojams arba gerina visuomenės sveikatą.

Grąžinami finansavimo šaltiniai – PASKOLA (V/V)

Nesubsidijuota paskola (III/III)

Instrumento potipis	Pagrindinės charakteristikos	Atitinkamos platformos/Tiekėjų tipai
Kolektyvinis skolinimas	Taip pat žinomas kaip tarpusavio (P2P) skolinimas, šis modelis leidžia asmenims skolinti pinigus projektams mainais už palūkanų mokėjimus, neįgyjant nuosavybės ar akcijų. Keli investuotojai per internetines platformas sujungia nedideles kapitalo sumas, taip paskirstydami riziką ir suteikdami galimybę gauti finansavimą ne per tradicinius finansinius kanalus. Ypač tinka mažos ar vidutinės apimties projektams, kurių grąžinimo galimybės yra aiškios, ypač siekiant padengti konkrečias renovacijos išlaidas ar tikslingus patobulinimus.	Lietuvos: Finbee Europinis: Lendahand Bettervest
Finansinė nuoma	Finansavimo susitarimas, pagal kurį nuomininkas (naudotojas) gauna teisę naudotis nuomotojo (savininko) teikiama įranga ar mašinomis mainais už periodinius mokėjimus per nustatytą laikotarpį. Nuomos termino pabaigoje nuomininkas paprastai turi galimybę įsigyti įrangą už likutinę vertę, pratęsti nuomos sutartį arba grąžinti turtą nuomotojui. Laikoma skolos priemone, nes nuomininkas prisiima ilgalaikius finansinius įsipareigojimus, kurie įtraukiami į jo balansą kaip įsipareigojimai. Ypač tinka įsigyti mažos ir vidutinės apimties technologijas, kurios nėra pernelyg didelės ar brangios.	Specializuotos lizingo bendrovės: teikia finansavimą pramonės ir energetikos įrangai, siūlydamos individualius lizingo sprendimus. Įrangos gamintojai: siūlomų technologijų, pvz., šilumos siurblių ar katilų, lizingo galimybes, kad būtų galima jas įsigyti be išankstinių investicijų. Komeraciniai bankai ir finansų įstaigos: siūlo lizingą per specializuotus padalinius, dažnai bendradarbiaudami su gamintojais, teikdami individualius sprendimus energetikos ir infrastruktūros srityse.
Pirkimas išsimokėtinai	Taip pat žinomos kaip išperkamosios nuomos sutartys, tai yra finansavimo susitarimas, pagal kurį pirkėjas įsigyja turtą, mokėdamas fiksuotas periodines įmokas per nustatytą laikotarpį. Turto nuosavybės teisė perduodama pirkėjui sutarties pradžioje, o nuosavybės teisė paprastai grąžinama tik po galutinio mokėjimo. Ypač tinka įsigyjant vidutinio dydžio įrangą ar technologijas, būtinas modernizavimui.	Įrangos gamintojai: daugelis CŠT technologijų gamintojų savo pardavimo strategijose siūlo išperkamosios nuomos galimybes, leidžiančias klientams įsigyti produktus be didelių pradinių išlaidų. Specializuoti tiekėjai: energijos ir šildymo technologijų platintojai ar perpardavėjai gali siūlyti išperkamosios nuomos planus, siekdami pritraukti pirkėjus ir skatinti jų įrangos naudojimą.

Grąžinami finansavimo šaltiniai – Nuosavas kapitalas

Instrumento potipis	Pagrindinės charakteristikos	Atitinkamos platformos
Kapitalo sutelkimo finansavimas	Kolektyvinis finansavimo modelis, kai keli asmenys investuoja į projektą ar verslą mainais už akcijas ar dalinę nuosavybę, paprastai tai vyksta per internetines platformas. Skirtingai nuo donorų finansuojamo kolektyvinio finansavimo, investuotojai tikisi finansinės grąžos, susijusios su projekto sėkme. Investuotojai gauna pelno ar grąžos dalį, proporcingą jų nuosavybės daliai. Reikia tvirtos teisinės struktūros, kad būtų laikomasi nacionalinių teisės aktų ir užtikrintas investuotojų skaidrumas bei apsauga. Ypač patrauklus mažos ir vidutinės apimties CŠT projektams, kuriems reikalingas lankstus kapitalas.	Republic Europe Crowdcube Oneplanetcrowd
Tradicinis nuosavas kapitalas	Tai reiškia kapitalo pritraukimą, siūlant projekto ar verslo nuosavybės dalis, suteikiant investuotojams teisę į būsimą pelną proporcingai jų turimam kapitalui. Leidžia projektų rengėjams pritraukti tiek privačius, tiek viešuosius investuotojus, kurie investuoja kapitalą ir dažnai teikia strateginę patirtį, padedančią diegti inovacijas ir didinti veiklos efektyvumą. Akcijų investuotojai prisiima tiek projekto veiklos riziką, tiek pelną, todėl šis modelis puikiai tinka ilgalaikių tvarių energetikos infrastruktūros projektų suinteresuotosioms šalims. Kai centralizuoto šilumos tiekimo sistemų objektai yra viešojo nuosavybės, nuosavo kapitalo finansavimas dažnai vykdomas viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės forma. Tam reikia aiškių susitarimų, kuriuose būtų apibrėžti vaidmenys, atsakomybė ir pelno paskirstymo sąlygos. Viešosios nuosavybės projektai taip pat turi atitikti reguliavimo sistemas, pavyzdžiui, viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos taisykles. Privačios nuosavybės projektai, priešingai, turi didesnį lankstumą struktūrizuoti kapitalo sandorius ir pritraukti investuotojus konkurencingomis grąžomis. Tradicinės investicijos į centralizuoto šildymo renovaciją gali būti laikomos poveikio investicijomis, jei projektai atitinka aplinkos, socialinius ir valdymo kriterijus bei ES taksonomijos standartus. Ypač tinka vidutinio ir didelio masto projektams, turintiems aiškų ilgalaikį pajamų potencialą.	N/d

3. Finansavimo šaltiniai: b) Grąžinami finansavimo šaltiniai (VII/X)

Grąžinami finansavimo šaltiniai – PRISITAIKANTIS - (Finansavimo šaltinis gali būti skola ir (arba) nuosavas kapitalas) (I/IV)

Europos fondai ir programos (I/II)

ES pavadinimas	Nacionalinis pavadinimas	Įgyvendinančioji institucija	Tinkami pareiškėjai	CŠT projektų akcentai	Periodas	Nuorodos
Sanglaud os politikos fondai – sektorinė s finansinės priemonės	Regionų plėtros programa	Lietuvos Respublikos finansų ministerija	Viešosios institucijos, NVO, švietimo ir mokslinių tyrimų įstaigos, privačios įmonės (ypač MVĮ), asociacijos ir kooperatyvai, atstovaujantys bendriems interesams pagrindiniuose sektoriuose.	Tiesioginės investicijos į mažesnius, vietos mastu orientuotus projektus, kurie atitinka konkrečius regiono poreikius ir gali duoti ilgalaikę finansinę grąžą arba sutaupyti išlaidų. Naudos gavėjai gali pasinaudoti įvairių rūšių aukštesniojo rango paskolomis ir paramos mechanizmais privačiam kapitalui pritraukti, kuriuos galima derinti su dotacijomis. Skatina ekologišką infrastruktūrą, didindama paslaugų tinklų efektyvumą ir atsparumą sudėtingose funkcinėse srityse, gerindama prieinamumą visiems gyventojams.	2021-2027	Alytaus regiono plėtros taryba Kauno regiono plėtros taryba Klaipėdos regiono plėtros taryba Marijampolės regiono plėtros taryba Panevėžio regiono plėtros taryba Šiaulių regiono plėtros taryba Tauragės regiono plėtros taryba Telšių regiono plėtros taryba Utenos regiono plėtros taryba Vilniaus regiono plėtros taryba
EIB grupė	N/d	N/d	Viešosios institucijos, valstybinės įmonės, privačios įmonės (įskaitant MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmones), finansų įstaigos ir projektų vykdytojai.	EIB grupę sudaro Europos investicijų bankas (EIB) ir Europos investicijų fondas (EIF): EIB orientuojasi į ilgalaikį finansavimą, suderintą su ES politika ir didelio masto projektais. Teikia tiesioginę prieigą prie paskolų (paprastai nuo 25 mln. eurų), nuosavo kapitalo ir kitų finansavimo priemonių. EIF specializuojasi remdama MVĮ rizikos finansavimu per garantijas ir investicijas per finansinius tarpininkus. Tinkamos veiklos, be kita ko, apima centralizuoto šilumos tiekimo/vėsinimo tinklus, kogeneracines sistemas ir energijos saugojimą, kaip numatyta ES taksonomijoje.	N/d	https://www.eib.org/en/index https://www.eif.org/index.htm

L2H

3. Finansavimo šaltiniai: b) Grąžinami finansavimo šaltiniai (VIII/X)

Grąžinami finansavimo šaltiniai – PRISITAIKANTIS - (Finansavimo šaltinis gali būti skola ir (arba) nuosavas kapitalas) (II/IV)

Europos fondai ir programos (II/II)

ES pavadinimas	Įgyvendinančioji institucija	Tinkami pareiškėjai	CŠT projektų akcentai	Periodas	Nuorodos
Europos energijos efektyvumo fondas (EEEF)	Alter Domus Management Company S.A. yra fondo valdytojas; fondas įsteigtas su Europos Komisijos parama.	Pagrindiniai naudos gavėjai: savivaldybės, vietos ir regioninės valdžios institucijos. Be to: viešieji ir privatūs subjektai, veikiantys šių institucijų vardu, pavyzdžiui, komunalinių paslaugų įmonės, viešojo transporto operatoriai, socialinio būsto asociacijos ir energetikos paslaugų įmonės.	Finansavimas tiesioginėmis lėšomis ir partnerystėmis su finansinėmis institucijomis, derinant viešąjį ir privatųjį kapitalą. Investicijos gali būti skolos, nuosavo kapitalo arba garantijų forma, skolos ir nuosavo kapitalo terminai gali būti iki 13 metų, pritaikyti prie skirtingų projekto etapų. Atspari infrastruktūra ir su klimatu susijusios investicijos, stiprinančios tvarią energijos rinką, įskaitant labai energiją taupančias kombinuoto šilumos ir elektros energijos gamybos sistemas bei centralizuoto šilumos tiekimo/vėsinimo tinklus, kuriuose didžiausias dėmesys skiriamas atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimui. Vidutinio dydžio projektai (5–25 mln. eurų), kuriuose numatoma sutaupyti ne mažiau kaip 30 % pirminės energijos arba sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą. Netaikoma, jei projektas gauna subsidijas iš kitų ES programų.	2020-2030	https://www.eef.lu/home.html
InvestEU fondas	Valdoma 13 įgyvendinančiųjų partnerių	Viešojo sektoriaus subjektai, privatūs subjektai (didžiosios korporacijos, vidutinės kapitalizacijos įmonės, MVĮ), mišrūs subjektai (viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės) ir pelno nesiekiančios organizacijos.	Finansiniai produktai, tokie kaip paskolos, nuosavas kapitalas ir garantijos, skirti skatinti investicijas, suderintas su ES politikos tikslais ir struktūrizuotas pagal politikos galimybes, įskaitant: - Tvari infrastruktūra (pvz., atsinaujinantys energijos ištekliai, energijos vartojimo efektyvumas). - Moksliniai tyrimai, inovacijos ir skaitmeninimas. - MVĮ. - Socialinės investicijos ir įgūdžiai. Didelės apimties projektų rengėjai turi kreiptis tiesiogiai į įgyvendinančiuosius partnerius. MVĮ ir mažesnės įmonės finansinius produktus gauna per vietos komercinius arba valstybinius bankus, kurie veikia kaip tarpininkai.	2021-2027	https://investeu.europa.eu/investeu-programme/investeu-fund-en#paragraph_170

3. Finansavimo šaltiniai: b) Grąžinami finansavimo šaltiniai (IX/X)

Grąžinami finansavimo šaltiniai – PRISITAIKANTIS - (Finansavimo šaltinis gali būti skola ir (arba) nuosavas kapitalas) (III/IV)

Privačios investicinės lėšos

Investiciniai fondai yra **kolektyvinio investavimo priemonės**, kurios kaupia kapitalą iš daugelio investuotojų ir paskirsto jį įvairioms finansinėms priemonėms, pavyzdžiui, **skolos ir (arba) nuosavybės vertybiniais popieriais**. Šiame skyriuje dėmesys skiriamas tik investiciniams fondams, kurie veikia be viešojo ar **ES finansavimo ir nėra valdomi viešųjų institucijų**.

Tipas	Pagrindinės charakteristikos	Susiję fondai
Skolos fondai	Teikti paskolas ar panašias priemones vidutinio ir didelio masto projektams finansuoti, kuriems reikalingi stabilūs ir nuspėjami pinigų srautai , kad būtų galima laiku grąžinti paskolas. Jos pirmiausia skirtos privačioms įmonėms ir viešojo bei privačiojo sektorių partnerystėms , nors kai kurios kartais gali būti prieinamos ir viešosioms įstaigoms.	Infranity European Infrastructure Debt Fund Solus Sustainable Energy Fund
Akcijų fondai	Teikti kapitalo investicijas vidutinio ir didelio masto projektams , kurie paprastai priklauso nuo pastovių pajamų ir augimo potencialo . Šie fondai dažnai tiesiogiai dalyvauja įmonių valdyme, siekdami pagerinti jų veiklą, ir orientuojasi į privačias įmones bei viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes .	KKR Global Infrastructure Investors IV
Poveikio fondai	Siūlo paskolas ir (arba) nuosavybės kapitalą, orientuojantis į mažas bendruomenės iniciatyvas ir didelio masto projektus, kurie duoda matomą socialinę ar aplinkosauginę naudą kartu su finansine grąža. Prieinama viešosioms, privačioms ir ne pelno siekiančioms organizacijoms, įskaitant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes .	Triodos Energy Transition Europe Fund
Infrastruktūros fondai	Teikia paskolas ir (arba) nuosavybės kapitalą investicijoms į esminius paslaugų turtus, užtikrinančius stabilias, ilgalaikes pinigų srautus . Jie aptarnauja tiek viešuosius, tiek privačiuosius subjektus , taip pat viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes ir yra tinkami vidutinio ir didelio masto infrastruktūros projektams .	InfraRed Infrastructure Fund VI BaltCap Infrastructure Fund
Institucijų investuotojų remiami fondai	Teikti paskolas ir (arba) kapitalą didelio masto projektams , kuriuos remia pensijų, draudimo ar valstybės kapitalas, teikiant pirmenybę patikimiems ilgalaikiams pinigų srautams . Šios lėšos paprastai skiriamos viešosioms ir privačioms įstaigoms, įskaitant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes . Sutelkta į patikrintas technologijas .	Allianz European Infrastructure Fund InfraVia European Fund IV

Grąžinami finansavimo šaltiniai – PRISITAIKANTIS - (Finansavimo šaltinis gali būti skola ir (arba) nuosavas kapitalas) (IV/IV)

Tarpinis finansavimas

Bendras aprašymas

Hibridinis finansavimo mechanizmas, apimantis **skolos ir nuosavo kapitalo elementus**, teikiantis lanksčias finansavimo sprendimus, pritaikytus konkrečių projektų poreikiams.

Kapitalo struktūroje užimanti vietą tarp aukštesnės eilės skolos ir nuosavo kapitalo, ji paprastai **apima subordinuotas paskolas arba konvertuojamus instrumentus, kurie investuotojams siūlo didesnę pelną mainais už didesnę riziką.**

Nesumokėjus skolos, skolintojui suteikiama teisė skolą konvertuoti į bendrovės akcijas.

Ši finansavimo galimybė dažnai naudojama finansavimo spragoms užpildyti arba kitoms kapitalo šaltiniams papildyti.

Charakteristikos, tinkamumas ir prieinamumas

Labiausiai tinka **vidutinio ir didelio masto projektams**, kurie atitinka keletą kriterijų:

- Sukuria **stabilius ir nuspėjamus pinigų srautus**, galinčius padengti didesnes finansines išlaidas.
- Pateikia **tvirtą rizikos ir grąžos profilį**, dažnai susijusį su augimo potencialu ar veiklos tobulinimu.
- Remiasi **tvirta finansine struktūra**, paprastai su jau užtikrintais arba lengvai prieinamais vyresniaisiais skolos įsipareigojimais.
- Vadovauja patyrę vadovų komandos, turinčios tvirtus finansinius pajėgumus valdyti sudėtingus tarpinius instrumentus.

Nors šia sistema daugiausia naudojasi privačios įmonės, ją taip pat gali naudoti **viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės** ir organizacijos, valdančios mišrias finansavimo sistemas.

Investiciniai fondai, orientuoti į infrastruktūrą, energijos efektyvumą arba ESG reikalavimus atitinkančius projektus, yra ypač tinkami įtraukti tarpinį finansavimą į savo kapitalo struktūrą.

1. Pagrindinės sąvokos: CAPEX, OPEX ir pajamos
2. Kaip struktūrizuoti ir finansuoti savo projektą
 - a) Įvadas į finansavimo šaltinius ir valdymo sprendimus
 - b) Finansavimo šaltinių apžvalga
 - c) Valdymo sprendimų apžvalga
 - d) Projekto finansavimo struktūros
3. Finansavimo šaltiniai
 - a) Negrąžinami finansavimo šaltiniai
 - b) Grąžinami finansavimo šaltiniai
4. ES teisinės pagalbos priemonės ir kitos susijusios paramos platformos
5. Europos fondų, programų ir kitų paramos platformų tarpusavio sąsajos
6. Pastabos skaitytojui

4. ES teisinės pagalbos priemonės ir kitos susijusios paramos platformos (I/II)

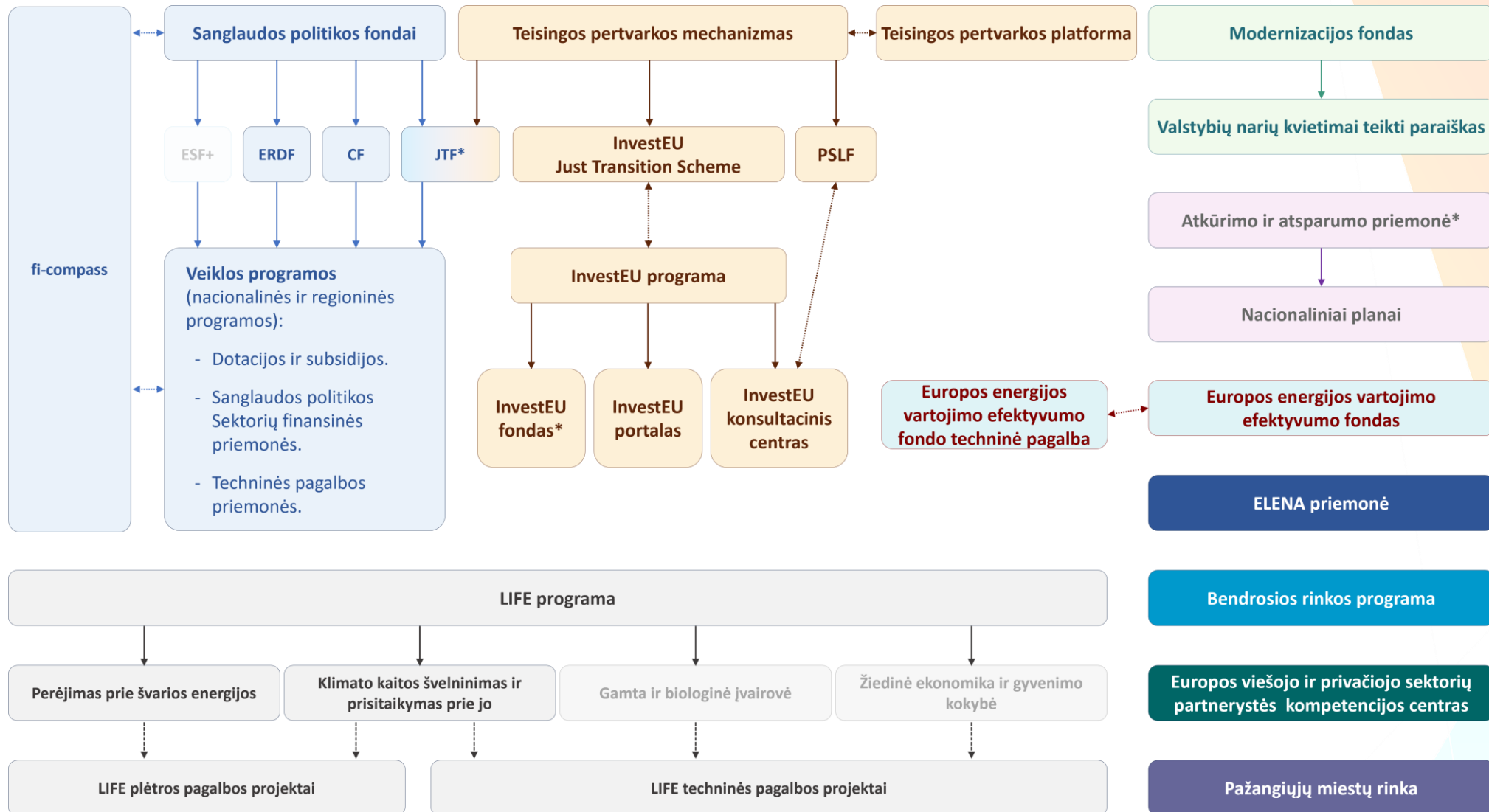
Pavadinimas	Susijusi programa/fondas	Tinkami pareiškėjai	Svarba CŠT projektams	Nuorodos
ELENA priemonė	N/A	ES valstybės narės ir jų vyriausybės organizacijos; regioninės, vietos ir savivaldybių institucijos; viešosios įmonės ir energetikos agentūros; finansų įstaigos, privačios organizacijos, pvz., asociacijos, mišrios viešojo ir privačiojo sektorių įmonės bei bankai; taip pat socialinio būsto ar namų savininkų asociacijos.	Techninė pagalba , skirta paspartinti investicijas į energijos vartojimo efektyvumą, energiją iš atsinaujinančių išteklių ir tvarų miesto transportą. Sprendžia pagrindines problemas, tokias kaip ribotos techninės žinios, fragmentuoti projektai ir ribotas finansavimo prieinamumas , taip sudarant sąlygas didelio masto investicijoms į energetiką ir transportą.	https://www.eib.org/en/products/advisory-services/elena/index
Europos viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės kompetencijos centras	EIB	ES valstybių narių, šalių kandidatų ir tam tikrų kitų reikalavimus atitinkančių šalių viešosios institucijos.	Specializuota parama viešajam sektoriui visoje Europoje, siekiant plėtoti ir įgyvendinti veiksmingas viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes . Europos viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės kompetencijos centras teikia savo kompetenciją remdamasi trimis pagrindiniais ramsčiais: - Gerosios patirties dalijimasis. - Pagalba formuojant politiką. - Parama rengiant projektus.	https://www.eib.org/en/products/advisory-services/epec/index
fi-kompasas	Sanglaudos politikos fondai	Pirmiausia pritaikytas ES valstybėms narėms, tačiau projekto rengėjai čia gali rasti reikiamą informaciją ir dokumentus.	Patariamoji platforma , teikianti paramą veiksmingam finansinių priemonių, finansuojamų iš sanglaudos politikos fondų, kūrimui, įgyvendinimui ir valdymui. Be to, ji siūlo mokymosi priemones, renginius, tinklaveikos galimybes ir žinių gilinimą.	https://www.fi-compass.eu/
InvestEU konsultacinis centras	InvestEU programa	Viešosios institucijos ir privačios įmonės kitoms organizacijoms.	Centrinė prieigos platforma projektų rengėjams ir tarpininkams, kurie ieško individualizuotos konsultacinės paramos ir techninės pagalbos, įskaitant projektų paramą ir plėtrą, gebėjimų stiprinimą ir rinkos plėtrą. Be to, ji yra atsakinga už konsultacinę paramą projektams, kuriems buvo suteikta paskola per viešojo sektoriaus paskolų priemonę .	https://webgate.ec.europa.eu/InvestEU_AH/wizard

4. ES teisinės pagalbos priemonės ir kitos susijusios paramos platformos (II/II)

Pavadinimas	Susijusi programa/fondas	Tinkami pareiškėjai	Svarba CŠT projektams	Nuorodos
Just Transition platforma	Just Transition mechanizmas	Viešosios institucijos, privačios įmonės, regioninės agentūros ir kitos organizacijos iš regionų, įtrauktų į teritorinius teisingos pertvarkos planus (Kaunas, Telšiai ir Šiauliai).	Centrinis ES išteklis , skirtas remti regionus ir suinteresuotas šalis, kad jie galėtų pasinaudoti teisingo perėjimo mechanizmu, kurį sudaro Teisingo perėjimo fondas, InvestEU teisingo perėjimo schema ir Viešojo sektoriaus paskolų priemonė. Įvairūs įrankiai ir paslaugos , įskaitant ekspertų duomenų bazes, mainus, techninę pagalbą, žinių centrą, informaciją apie finansavimą ir darbo grupes.	https://ec.europa.eu/regional_policy/funding/just-transition-fund/just-transition-platform_en
Pažangos priemonės	Sanglaudos politikos fondai	Viešojo administravimo subjektai.	„Progress Tools“ per specialius skambučius, skirtus gebėjimų stiprinimui, strateginiam planavimui, reklamos ir rinkodaros veiklai.	https://www.esinvesticijos.lt/kvietimu-sritis/pazangos-priemones-2?page=1
Bendrosios rinkos programa	N/d	Vietos, regioninės ir nacionalinės valdžios institucijos, pilietinės visuomenės organizacijos, MVĮ ir švietimo įstaigos iš ES valstybių narių, Islandijos, Norvegijos ir Lichtenšteino.	Programa, skirta ES vidaus rinkos stiprinimui ir jos atsigavimui po Covid-19 pandemijos remti. Remia gebėjimų stiprinimo iniciatyvas, bendrus valstybių narių veiksmus ir suderintų reguliavimo sistemų kūrimą, skatindama bendradarbiavimą ir inovacijas įvairiuose sektoriuose.	https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/single-market-programme_en
Europos energijos efektyvumo fondo techninės pagalbos priemonė	Europos energijos efektyvumo fondas	Viešosios institucijos, pavyzdžiui, regionai, savivaldybės, universitetai, viešosios ligoninės ir kitos viešosios institucijos ES.	Parama viešosioms įstaigoms kuriant bankams priimtinus tvarios energijos projektus. Dėmesys skiriamas energijos vartojimo efektyvumui, mažos apimties energijos iš atsinaujinančių išteklių ir viešojo miesto transporto sektoriams, siekiant sukurti tiltą tarp strateginių energetikos planų ir jų praktinio įgyvendinimo.	https://www.eeef.lu/eeef-ta-facility.html
Pažangiųjų miestų rinka	N/d	Visi su ES savivaldybių ir regionų dekarbonizacija susiję suinteresuotieji subjektai.	Iniciatyva, skatinanti bendradarbiavimą tarp suinteresuotųjų šalių, dalyvaujančių perėjime prie tvarių ir pažangiųjų miestų, gerinant piliečių gyvenimo kokybę, didinant miestų konkurencingumą ir siekiant Europos energetikos ir klimato tikslų. Tokios paslaugos kaip žinių mainai, kontaktų užmezgimas ir bendruomenės kūrimas.	https://smart-cities-marketplace.ec.europa.eu/

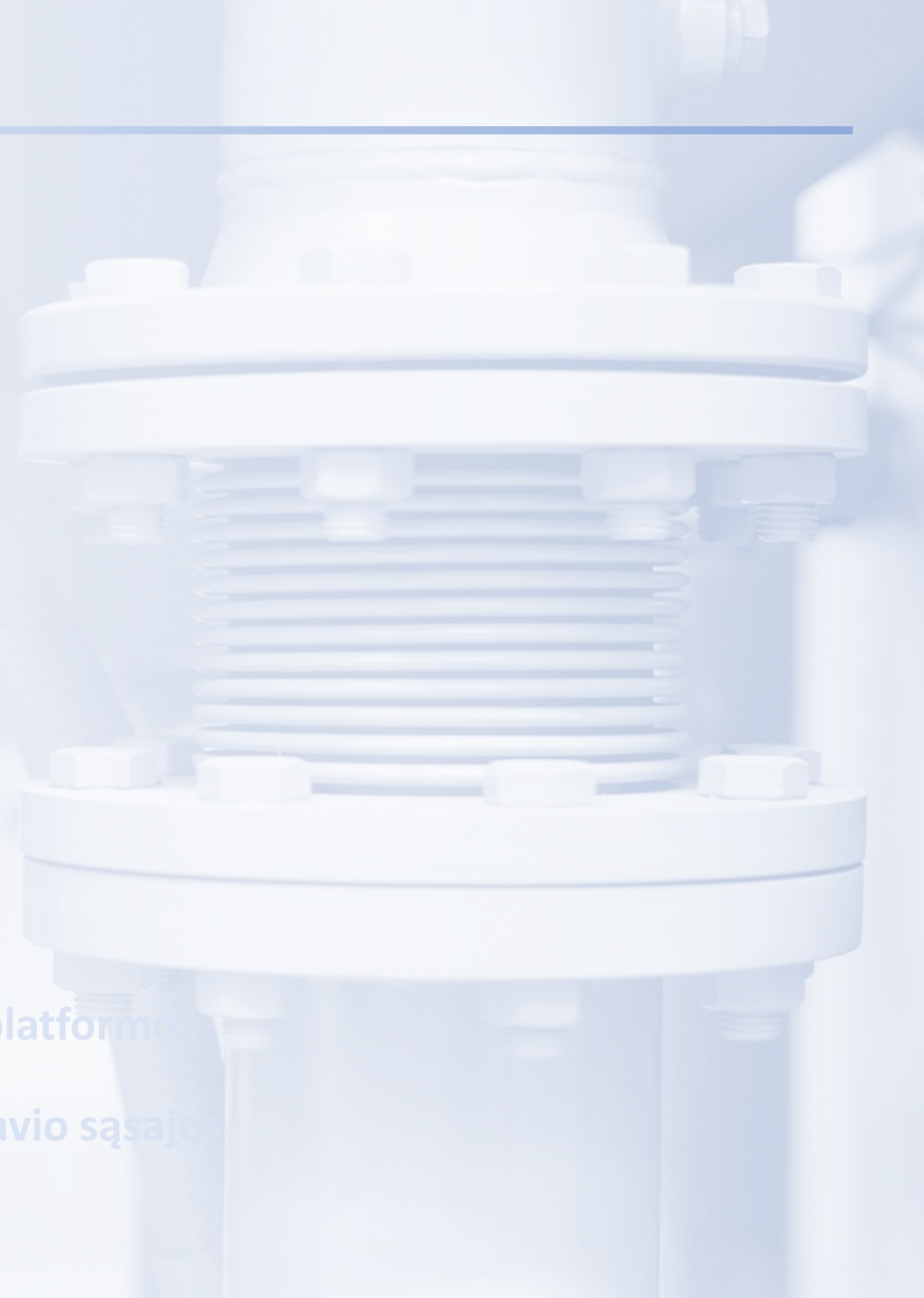
1. Pagrindinės sąvokos: CAPEX, OPEX ir pajamos
2. Kaip struktūrizuoti ir finansuoti savo projektą
 - a) Įvadas į finansavimo šaltinius ir valdymo sprendimus
 - b) Finansavimo šaltinių apžvalga
 - c) Valdymo sprendimų apžvalga
 - d) Projekto finansavimo struktūros
3. Finansavimo šaltiniai
 - a) Negrąžinami finansavimo šaltiniai
 - b) Grąžinami finansavimo šaltiniai
4. ES teisinės pagalbos priemonės ir kitos susijusios paramos platformos
5. Europos fondų, programų ir kitų paramos platformų tarpusavio sąsajos
6. Pastabos skaitytojui

L2H 5. Europos fondų, programų ir kitų paramos platformų tarpusavio sąsajos

* JTF ir atkūrimo ir atsparumo priemonė yra „NextGenerationEU“ atkūrimo plano dalis. Panašiai, dalis „InvestEU“ fondo finansuojama iš „NextGenerationEU“ išteklių.

1. Pagrindinės sąvokos: CAPEX, OPEX ir pajamos
2. Kaip struktūrizuoti ir finansuoti savo projektą
 - a) Įvadas į finansavimo šaltinius ir valdymo sprendimus
 - b) Finansavimo šaltinių apžvalga
 - c) Valdymo sprendimų apžvalga
 - d) Projekto finansavimo struktūros
3. Finansavimo šaltiniai
 - a) Negrąžinami finansavimo šaltiniai
 - b) Grąžinami finansavimo šaltiniai
4. ES teisinės pagalbos priemonės ir kitos susijusios paramos platformos
5. Europos fondų, programų ir kitų paramos platformų tarpusavio sąsajos
6. Pastabos skaitytojui

- Šio dokumento turinys pagrįstas **LIFE Low2HighDH projekto rezultatu D2.3 – Finansinių priemonių** portfelis, ataskaita, kurioje aprašomi finansiniai sprendimai, skirti integruoti žemos temperatūros šaltinius į aukštos temperatūros centralizuoto šilumos tiekimo sistemas Lietuvoje, Lenkijoje ir Slovakijoje.

Visi čia pateikti paaiškinimai yra išsamiai išdėstyti ir išplėsti toje ataskaitoje, suteikiant išsamią informaciją apie kiekvieną iš ankstesniuose skaidrėse pateiktų elementų.

Skaitytojai taip pat raginami atsisiųsti projekto ataskaitą D2.3 per šią [nuorodą](#), kad papildytų ir pagilintų čia pateiktą informaciją.

- Visa informacija, susijusi su finansavimo šaltiniais, ES programomis, fondais, techninės pagalbos priemonėmis ir ES platformomis, yra aktuali 2025 m. liepos mėn. ir susijusi tik su tais, kurie gali būti taikomi CŠT modernizacijos projektams Lietuvoje. Tai nereiškia, kad nėra kitų programų ar finansavimo šaltinių – esamų ar būsimų – iš kurių šios vietos galėtų tiesiogiai ar netiesiogiai gauti naudos. Todėl negalima garantuoti jos tikslumo po šios datos, nes šios priemonės dažnai keičiasi laikui bėgant.
- Skaitytojams patariama patikrinti šią informaciją atitinkamuose **oficialiuose šaltiniuose**, prieš ją pasikliaujant.
- **Socialinis klimato fondas** nebuvo įtrauktas į šį dokumentą nei į ataskaitą D2.3, nes numatoma, kad jis pradės veikti tik **2026 m.** Socialinis klimato fondas (SKF) yra ES lygmens priemonė, skirta remti pažeidžiamas namų ūkius, labai mažas įmones ir transporto naudotojus, kad jie galėtų susidoroti su energetikos perėjimo poveikiu, visų pirma investuojant į energijos suvartojimo mažinimą ir dekarbonizaciją.

CŠT objektams, ypač tiems, kurie aptarnauja pažeidžiamus vartotojus gyvenamuosiuose rajonuose, įskaitant, bet neapsiribojant, viešąsias ar savivaldybių sistemas, SKF galėtų būti svarbi finansavimo galimybė įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones arba integruoti atsinaujinančius ir žemos temperatūros šaltinius. Nors tai yra ES fondas, valstybės narės yra atsakingos už nacionalinių socialinių klimato planų parengimą ir pateikimą, o vėliau – už konkrečių kvietimų teikti paraiškas paskelbimą ir paramos išmokėjimą. Tikimasi, kad finansinė parama iš Socialinis klimato fondo bus teikiama pirmiausia per dotacijas ar panašius mechanizmus, siekiant palengvinti šias investicijas.

Skaitytojai gali sekti jo plėtrą ir atnaujinimus per šią [nuorodą](#).

Low2High projekto partneriai:

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.